

Adolf Kašpar

mistr knižní ilustrace
(1877 - 1934)

Předmluva a úvodní texty k jednotlivým ilustrovaným knihám Stanislav Balík
Životní cesty a osudy Adolfa Kašpara Pavlína Janíčková
Sestavil a popis ilustrací Pavel Ševčík

NAKLADATELSTVÍ PAVEL ŠEVČÍK - VEDUTA
ŠTÍTY 2024

Obsah

Předmluva	7	František Bartoš: Kytice z lidového básnictví našim dětem	204
Životní cesty a osudy Adolfa Kašpara	9	František Táborský: Hrdinné touhy	224
Rodný Bludov (1877 - 1888)	9	Otakar Zachar: Pivovarské kapitoly a feuilletony	225
Olomouc a první projevy		Jan Amos Komenský:	
kreslířského nadání (1888 - 1899)	11	Kšaft umírající matky Jednoty bratrské	229
Šťastná léta v Praze (1899 - 1911)	13	Quido Maria Vyskočil: Zvonice	230
Milované Loštice		Václav Kálal: Život v přírodě, díl I.	235
Kašparův druhý domov (1911 - 1932)	20	Zikmund Winter: Mistr Kampanus	238
Valašská Rusava (1932 - 1934)	25	Zdeněk Wirth: Pražské zahrady	251
Veliký člověk - veliký umělec	28	T. G. Masarykovi k šedesátým narozeninám	255
Adolf Kašpar - životopisná data	31	Eduard Štorch: Čarodějův učedník	261
Soupis knižních ilustrací Adolfa Kašpara	32	Pavel Sula: Ráno. Život na pohorském městečku	262
Adam Mickiewicz: Paní Tvardovská	33	Josef Braun: Hořanští synové	263
Bohumil Zahradník-Brodský: Z pole i lesa. Díl I.	36	Washington Irving: Pohádky z Alhambry	265
Bohumil Zahradník-Brodský: Z pole i lesa. Díl II.	49	Květnice, výběr písní pro školu i dům (uspořádal Kondrát Pospíšil)	268
I. Herrmann, J. Teige, Z. Winter: Pražské ghetto	65	Alois Jirásek: F. L. Věk, díl I.	271
Karel L. Kukla: Zvířata a lidé	75	Alois Jirásek: F. L. Věk, díl II.	287
Božena Němcová: Babička	77	Alois Jirásek: F. L. Věk, díl III.	304
Otakar Bystřina: Hanácká legenda	112	Alois Jirásek: F. L. Věk, díl IV.	318
Jan Neruda: Romance štědrovečerní	115	Alois Jirásek: F. L. Věk, díl V.	333
Jan Neruda: Letní vzpomínky	119	Jan Jursa:	
Jan Neruda: Kam s ním?	130	Trojdielná čítanka pro české školy obecné. Díl I.	351
Alois Jirásek: Filosofská historie	137	Beneš Method Kulda:	
Kronika naší rodiny (navrhl František Táborský)	151	Moravské národní pohádky, díl I.	359
Náš miláček (uspořádal F. S. Procházka)	188		
F. S. Procházka: Slunečka	197		

B. Němcová: O dvanácti měsíčkách	370	Alois Jirásek: Bratrstvo. Díl I. Bitva u Lučence	618
Božena Němcová 1820-1862	374	Alois Jirásek: Bratrstvo. Díl II. Mária	638
Ad. Frumar a Jan Jursa: Slabikář. (Vydání B.)	379	Alois Jirásek: Bratrstvo. Díl III. Žebráci	659
Vojtěch Rakous: Na rozcestí	394	Karel V. Rais: O ztraceném ševci. Díl I.	679
Ondřej Příkryl: Haná a Romža	397	Karel V. Rais: O ztraceném ševci. Díl II.	690
Jaroslav Vrchlický: Zpěvy husitské. 1415-1915	401	Alois Kalvoda: Hořec. Marhovský. (Dvě hry)	698
Fr. Lad. Čelakovský: Toman a lesní panna	403	Karel V. Rais: Skleník	700
Růžena Svobodová: Pokojný dům	407	Ignát Herrmann: Švec a knejp	704
F. S. Procházka: Dvě romance	412	Karel V. Rais: Stehle	710
Kytička sedmikrás , sestavil Pavel Skřivan	417	Pavel Sula: Majda Bobeček	717
Božena Němcová: Pohorská vesnice	419	Životopis Josefa Pflagra	720
Alois Jirásek: Temno	437	Hana Gregorová: Pavko v Prahe	722
Karel V. Rais: Zapadlí vlastenci	472	Božena Němcová: Pan učitel	727
Alois Jirásek: U nás. Díl I. Úhor	482	Karel V. Rais: Špačci	731
Alois Jirásek: U nás. Díl II. Novina	505	Alois Jirásek: Na dvoře vévodském	735
Alois Jirásek: U nás. Díl III. Osetek	524	Alois Jirásek: Ráj světa	749
Alois Jirásek: U nás. Díl IV. Zeměžluč	544	Josef Páta: Litomyšlský student	756
Božena Němcová: Dvě pohádky	564	Bedřich Beneš Buchlovan: Za naším huménkem	757
Frant. Jaromír Rubeš: Pan amanuensis na venku aneb Putování za novellou	567	Jan Neruda: Básně, Výbor	761
Karel V. Rais: Západ	573	Jindřich Šimon Baar: Na Chodsku od jara do zimy (Hanýžka a Martínek, 1957)	762
Alois Jirásek: Ballada z rokoka	583	Svatopluk Čech: Pohádky a povídky strýce Martina (Zlatý paprsek, 1954)	781
Karel V. Rais: Pantáta Bezoušek	587	Svatopluk Čech: Cikánka	788
Jan Březina: Paměti obce Bludova	594	Obálky knih od Adolfa Kašpara	790
Karel V. Rais: Horské kořeny	597	Prameny a literatura	793
Karel V. Rais: Kalibův zločin	604	Jmenný a místopisný rejstřík	794
František Táborský: Rusava	609		

Božena Němcová

BABIČKA

Obrazy venkovského života

Praha, Unie 1903. Titul, frontispice, dedikační list, 17 celostranných barevných, 24 barevných menších, 5 celostranných černých, 61 menších černých ilustrací.

Jednoznačně nejnámější knihou, kterou A. Kašpar ilustroval, je ikonické dílo moderní české literatury – *Babička*. Její autorku Boženu Němcovou, roz. Novotnou, později Panklovou (snad 1820-1862) netřeba široce představovat. Svou autorskou tvorbou představuje vrchol národního obrození. Vedle *Babičky* je známa svými díly *Divá Bára* a *Pohorská vesnice*, řadou povídek a především pohádek, které sbírala a převyprávěla, přičemž v zásadě vytvořila kánon klasických českých pohádek (doplněna K. J. Erbenem).

Psaní *Babičky* bylo jakousi její terapií po úmrtí syna Hynka. Zachycuje idealizované vzpomínky na autorčino dětství na Starém Bělidle v ratibořickém údolí, s hlavní postavou babičky Marie Magdaleny Novotné, jež se stala typovým obrazem moudrosti venkovského lidu, moudrosti stáří. V knize se objevuje řada vedlejších postav, přičemž osou díla jsou proměny ročních období na vesnici. Okolnosti vzniku díla jsou popsány na předchozích stranách, zde připomeňme, že tohoto největšího úspěchu svého ilustrátorského života, pro nějž je dodnes Kašpar připomínán, dosáhl mezi čtyřicetým a pětadvacátým rokem života. Pokud jedna z nejpřednějších uměleckých osobností své doby, sochař Myslbek, ocenil Kašparovy ilustrace známými slovy „Lituji, že Bož. Němcová nevidí tyto perly. Myslbek“, nemohlo být pro mladého autora většího ocenění. I proto změnil vydavatel Vilím plán a Kašpar nepřipravil ilustrace pouze pro malé vydání *Babičky*, ale pro luxusní vydání ke čtyřicátému výročí úmrtí její autorky.

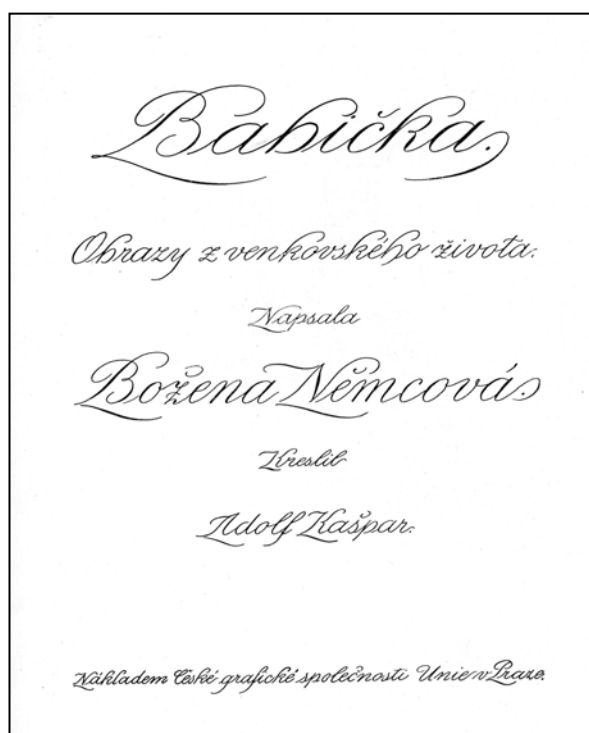
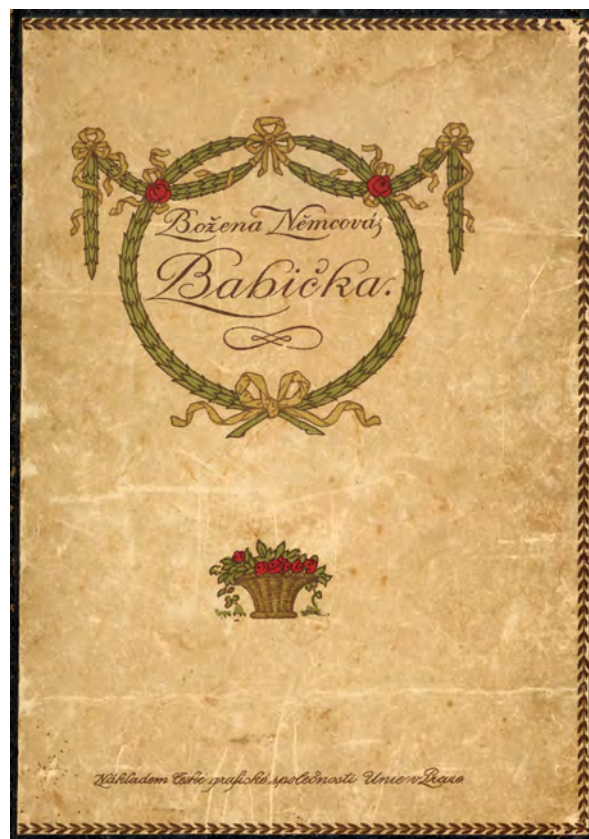

*Nesmrtelné památce
Boženy Němcové.*

Dedikační list.

1902, s. 2d, perokresba

Již zde Kašpar zvolil náročnou metodu, kterou úspěšně používal po většinu svého tvůrčího života – kreslil v místech, kde se odehrával děj knihy: v Ratibořicích a Skalici, studoval národopisné dobové památky, aby i detaily oblečení a nástrojů zachycených na kresbách byly co nejvěrohodnější. Více než stovka ilustrací různého formátu, barevnosti a techniky je podle M. Kroftové výrazem hledání své výtvarné řeči a vyrovnávání se s různými vlivy. Snad i proto prý toužil ilustrovat *Babičku* ještě jednou a lépe. Každopádně je Kašparem ilustrovaná *Babička* považována za významný mezník ve vývoji české knižní ilustrace.

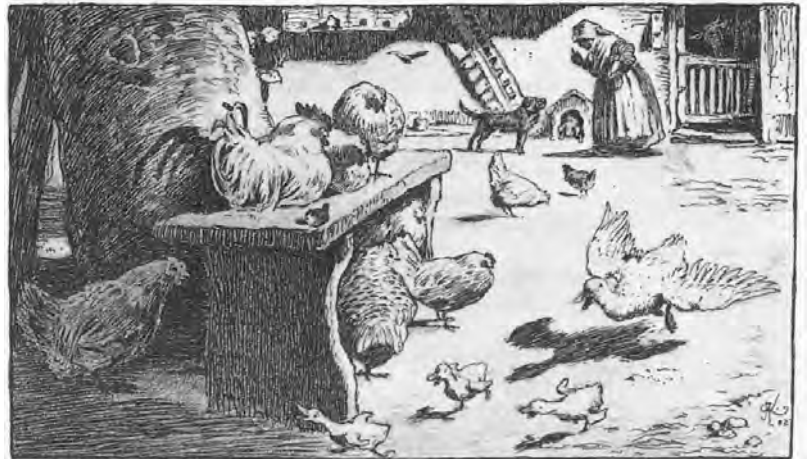
Plátěná obálka a titulní list, 2. vydání z roku 1903.

...pan Prošek, paní, Bětka nesouc na rukou kojence, děti i dva velicí psové, Sultán a Tyrl, všechno vyběhlo přede dvěře vítat babičku.
1902, kap. I, s. 11, akvarel s tužkovou podkresbou

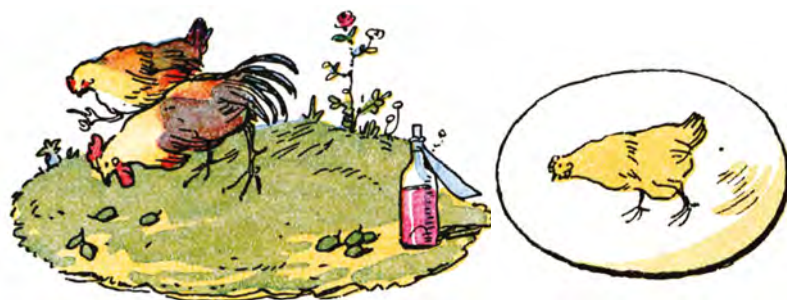
Dole v truhle leželo babiččino prádlo a šatstvo.
1902, kap. I, s. 17, akvarel s tužkovou podkresbou

Babičku měly všechny ty zvířátka tak velmi rády, a ona je.
1902, kap. II, s. 18, lavírovaná perokresba

Úvodní kresba ke kapitole III. Dětské pohádky.
1906, III. Dětské pohádky, s. 19, kolorovaná perokresba

Jiná O kohoutkovi a slepičce.
1906, III. Dětské pohádky, s. 25, kolorovaná perokresba

O kohoutkovi a o slepičce.
1906, III. Dětské pohádky, s. 21-24, kolorovaná perokresba

O poslušných kozlátkách.
1906, III. Dětské pohádky, s. 26-28, kolorovaná perokresba

Úvodní viněta.
1909, **Mistr Kampanus**, s. 3, perokresba

Zatím jiní již žehnali se s tou onou děvicí...
1909, **I. Den před zkouškami**, s. 19, perokresba

Záhlaví k 1. části.
1909, **Mistr Kampanus**, s. 11, perokresba

„Spoluslibce, spoluslibce,“ posměšně opakovala šenkérka,...
1909, **II. Noc před zkouškami**, s. 37, perokresba

Studentská slavnost na Štvanici.
1909, **I. Den před zkouškami**, s. 19, perokresba

„Za ten nerozvážlivý kus upeřte Kuklu, zmlaťte ho, ztlučte ho,“
1909, **II. Noc před zkouškami**, s. 44, perokresba